هەڵمەتی نیشتمانی کوتان دژی نەخۆشی سورێژه بۆ گەنجان

بە مەبەستی بنبڕکردنی نەخۆشی سورێژه (سۆریکە) لە کۆمەڵگەکەمان بەڕێوبەرایەتی گشتی فەرمانگەی تەندروستی هەولێر هەڵدەستێت بە هەڵمەتێکی فراوانی کوتان دژی ئەم نەخۆشیە بۆگەنجان ولاوانی تەمەن (١٨- ٢٤) ساڵ کچ بن یان کوڕ، کوترابن یان نەکوترابن، ئەم نەخۆشیەیان پێشتر گرتبێ یان ناگرتبێ.

ئەم هەڵمەتە لە رێکەوتی ٢٠١١/١١/٢٧ دەست پێ دەکات وبۆ ماوەی ١٠ رۆژ بەردەوام دەبێت.

بۆ زانیاری زیاتر پەیوەندی بەم ژمارە مۆبایلەوە بکە: (٠٧٥٠١٩١١٩١٧) یان سەردانی ئەم ماڵپەڕە بکە: (www.facebook.com/surezha).

لاوی بەڕێز:

بەشداریکردنت لەهەڵمەتی کوتان دژی سورێژە ئەرکێکی نەتەوەیی و نیشمانیە

هەڵمەتی کوتان دژی سورێژە لە رێکەوتی ٢٧|١١|٢٠١١ دەستپێدەکات و بۆ ماوەی (١٠) رۆژ بەردەوام دەبێت و گشت ئەو لاوانە دەگرێتەوە کەتەمەنیان لەنێوان ١٨ تاوەکو ٢٤ ساڵیە کوڕ بن یا کچ، کوترابن یان نا

قوتابی خۆشەویست .... گەنجی بەڕێز:

بەهاوکاری و بەشداری ئێوە لەم هەڵمەتە نەخۆشی سورێژە لەکۆمەڵگاکەمان بنبڕدەکەین

دایك و باوکی بەڕێز:

گەر رۆڵەکانتان تەمەنیان لەنێوان ١٨ بۆ ٢٤ ساڵیە هانیان بدەن تا سەردانی بنکە تەندروستیەکان بکەن و خۆیان بپارێزن لەنەخۆشی سورێژە

قوتابی بەڕێز:

تەندروستیت سەرمایەیەکی گرینگی تۆ و وڵاتەکەتە، خێراکە بەشداربە لەهەڵمەتی کوتان دژی سورێژە بۆ ئەوەی ئەم سەرمایەمان لەدەست نەچێت

قوتابی ئازیز ...... لاوی وڵات:

بەشداریکردنت لەم هەڵمەتە زامنکردنی دوارۆژێکی تەندروستە بۆ خۆت و هاوڕێکانت

حکومەتی هەرێمی کوردستان
وەزارەتی تەندروستی
فەرمانگەی تەندروستی هەولێر
بەشی پاراستنی تەندروستی

تۆی سەرمایە و داهێنەر
هاوکارمان بە لە پاراستنی تەندروستیت

هەڵمەتی نیشتیمانی کوتان دژی سورێژە بۆ لاوانی تەمەن ١٨ ـ ٢٤ساڵ

٢٧ / ١١ / ٢٠١١

بۆ دە رۆژ بەردەوام دەبێت

خۆ پاراستن لە م نەخۆشیە :

بە وەرگرتنی ماکوتەی دژی سورێژە دەبێت ، بە شێوەی دەرزی لە ژێر پێست دەدرێت .

ڤاکسین یاخود ماکوتەی سورێژە چی یە ؟

بریتیە لە ڤایرۆسێکی زیندووی لاواز کراو ، لە ڕێی کوتانی لە ناو لەشی مرۆڤەوە دەچێتە ناو لەش و خڕۆکە سپیەکان هەڵدەستن بە کۆپی کردنی ناوکی ڤایرۆسەکە و ناسینەوەی لە داهاتوودا ، بەم جۆرە بەرگری لەش مرۆڤ دژی ئەم نەخۆشیە دروست دەبێت .

لە ساڵی ١٩٦٣بۆ یەکەم جار ماکوتەی دژی سورێژە دروست کرا.

تێبینی :

١– ئەوەی یەکجارلە ژیانیدا تووشی ئەم نەخۆشیە ببێت ، جارێکی تر تووشی نابێتەوە .

٢– وا چاکە ئەگەر کەسێك جارێك کوترا ،؟ بۆ جاری دووەم ژەمی پاڵپشتی وەربگرێتەوە .

لەبەر چی ئەم هەڵمەتە ؟

بە پێی ئەو لێکۆڵینەوانەی کە ئەنجام دراوە لەسەر گەنجانی کوردستان کە تەمەنیان لە نێوان ١٨ – ٢٤ ساڵانە ، دەرکەوتوە کە بەرگریان بەرامبەر بەم نەخۆشیە لاوازە و پێویستیان بە بەهێز کردنی سیستەمی بەرگری هەیە دژی سورێژە ، بۆیە بە بەشداریکردنتان لەم هەڵمەتە خۆتان و کۆمەڵگەکەتان لە داهاتودا لەم نە خۆشیە دەپارێزن .

وەرگرتنی ماکوتە (ڤاکسینی) تایبەت بەم نەخۆشیە ، لە ژێر پێست لە قۆڵی چەپی دەدرێت .

حکومەتی هەرێمی کوردستان
وەزارەتی تەندروستی
فەرمانگەی تەندروستی هەولێر
بەشی پاراستنی تەندروستی

هەڵمەتی نیشتیمانی کوتان دژی سورێژە بۆ لاوانی تەمەن ١٨ ـ ٢٤ ساڵ

٢٧ / ١١ / ٢٠١١

بۆ دە رۆژ بەردەوام دەبێت

سوورێژە

بریتیە لە نەخۆشیەکی گوازرا وەی توندی بەربڵاوە ، هۆکارەکەی دەگەڕێتەوە بۆ ڤایرۆسێك لە جۆر و گرووپی پارامیکسۆ ڤایرۆس (paramyxo virus) . تاکو ئێستا جگە لە مرۆڤ لە نێو هیچ گیانداریك نەدۆزراوەتەوە ، ئەمەش وا دەگەیەنێت کە مرۆڤ تاکە خانە خوێی ئەم ڤایرۆسەیە .

ئەم نەخۆشیە لە ساڵی ٩٠٠ز لە شاری بەغداد لە لایەن پزیشك و فەیلەسوف ئەلرازی دۆزرایەوە .
ئەم ڤایرۆسە زیاتر تووشی منداڵان دەبێت و زۆر بە خێرایی تەشەنە دەکات بە تایبەت لە نێو منداڵانی تەمەن ٢ – ٥ساڵان .
- لە ساڵانی زوو دەبوە هۆی مردنی هەزاران منداڵ
- لە ساڵی ٢٠٠٠بوە هۆی مردنی ٢٤٢٠٠٠منداڵ
- لە ساڵی ٢٠٠٧بوە هۆی مردنی ١٩٧٠٠٠منداڵ
- لە ساڵی ٢٠٠٨بوە هۆی مردنی ١٦٤٠٠٠منداڵ

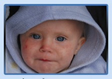

- بە هۆی ماکوتەی دژە سورێژە لە نێوان ساڵانی ٢٠٠٠ – ٢٠٠٨ڕێژەی مردن بە سێ لەسەر چوار کەم بووەوە لە نێو تووشبوان بەم نەخۆشیە .

ئایا گەورە تووشی ئەم نەخۆشیە دەبن ؟

ئامار و زانیاریەکان ئەوە دەردەخەن کە گەورەش تووشی ئەم نەخۆشیە دەبن ، بە تایبەت گە نجان و لاوان بە تایبەت ئەگەر لە منداڵی نەکوترابن یاخود تووشی ئەم نەخۆشیە نەبوو بن ئەوکات نیشانەکانی ئەم نەخۆشیە لەتەمەنی سەرووی ٢٠ساڵی زۆر توند تر بە دەردەکەوێت وەك ئەوەی لە منداڵاندایە .

چۆن ئەم نەخۆشیە دەگوازرێتەوە :

ئەم پەتایە لە ڕێگەی پژمین و کۆکە و بەریەککەوتنی راستەوخۆ و نا راستەوخۆ (دەست دان لە شتوومەکی تووش بوو) دەگواسترێتەوە لە یەکێك بۆ یەکێکی تر . کەسی بەرکەوت لە (٥) رۆژی یەکەمی بەرکەوتنی و (٥) رۆژ دوای دەرکەوتنی پەڵەی سوور لەسەر جەستەی ، کەسانی تر تووش دەکات .

نیشانەکانی ئەم نەخۆشیە :

دوای (١٠) رۆژ لە لە هاتنە ناوەوەی ئەم ڤایرۆسە بۆ ناو لەشی مرۆڤ نیشانەکان دەست دەکەن بە دەرکەوتن کە ئەویش ئەمانەن :

١– بەرز بوونەوەی پلەی گەرمی تا دەگاتە (٤٠) پلەی سەدی و هەلأمەتێك (پەسیو) یکی توند و کۆکەی لەگەڵ .
٢– سووربوونەوەی چاوەکان .
٣– بەدەرکەوتنی پەڵەی سپی لە ناو دەم .
٤– دەرکەوتنی پەڵەی سوور لەسەر پێست لە رۆژانی چوارهەم و پێنجەمی تووش بوون ، و سەرەتاش لە پشت گوێیەکان دەردەکەون و پاشان بلأو دەبێتەوە لە شوێنەکانی تری لەش .

دڕژانگەکان (مضاعفات) ی ئەم نەخۆشیە :

١– هەوکردنی ناوەوەی گوێ .
٢– هەوکردنی بۆری هەناسە و سیەکان .
٣– هەوکردنی مێشك (encephalitis) .

چارەسەری :

١– حەسانەوەی تەواو تاوەکو (تا)کە دادەبەزێت .
٢– پێدانی ڤیتامین (A) کە دەبێتە هۆی کەمکردنەوەی ڕێژەی مردن لە نێو تووشبوان بەم نەخۆشیە .
٣– دوور کەوتنەوەی کەسانی تر لە بەرکەوتوو تاوەکو تووشی نەخۆشیەکە نەبن

٤– شلەمەنی وەرگرتن لە گەڵ کز کردنی رووناکی بۆ ئازارنەدانی چاوی تووش بوو بە سورێژە .
٥– هەوا گۆڕکێ کردن لە نێو ژوورەکانی ماڵ ، بە تایبەت ژووری تووش بوو .
٦–بە کار هێنانی دەرمانی (کالامین) بۆ کەمکردنەوەی خورشت ، ئەگەر خورشتەکە کپ نەبوەوە ئەوا دژە خورشت و هەستیاری بەکار دەهێنرێت .
٧–پێویست بە دژە تەن ناکات چونکە نەخۆشیەکە ڤایرۆسیە ، جگە لەوە نەبێت دژە بەکتریا دەدرێت بۆ خۆپاراستن بۆ هەوکردنی گوێی ناوەڕاست ، یا خود سیەکان .